

BROCHURE

'OMDAT JE
geld TELT!'

Wie zoekt, die vindt

Premies, voordelen en tegemoetkomingen.
Waarop heb ik recht?

CEBUD
@THOMAS MORE

THOMAS
MORE

Colofon

© CEBUD, Thomas More 2020
Omslagontwerp: Le Petit Studio

De brochure '**Wie zoekt, die vindt**' is een uitgave van het Centrum voor budgetadvies en -onderzoek (CEBUD) van Thomas More.

Bij de samenstelling van deze uitgave is uiterste zorgvuldigheid nagestreefd. Desondanks kan CEBUD voor eventuele (druk)fouten en/of onvolledigheden geen aansprakelijkheid aanvaarden.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Het gebruik van deze brochure	5
Wonen.....	6
Vlaamse huurpremie voor kandidaat-huurders van een sociale woning	6
Vermindering onroerende voorheffing (<i>voor huurders</i>)	7
Vlaamse huursubsidie.....	8
Energie.....	10
Minimumlevering aardgas en elektriciteit met budgetmeter	10
Verwarmingstoelage stookoliefonds.....	11
Kortingsbon energiezuinige toestellen.....	12
Sociaal tarief water, gas en elektriciteit	13
Gezondheid.....	16
Verhoogde tegemoetkoming gezondheidszorg	16
Sociale derdebetalersregeling bij huisarts	17
Bijdragevermindering van de zorgpremie	18
Tussenkosten gezondheidskosten ziekenfondsen	19
Gratis tandzorg (kinderen jonger dan 18 jaar)	19
Zorgbudget	20
Tegemoetkoming in de prijs van pijnstillers.....	21
Vrije tijd	22
Financiële tussenkosten door ziekenfondsen	22
Iedereen Verdient Vakantie	22
VRIJUIT	23

Vrijetijdspas of UITPAS	24
Socioculturele en sportieve participatie (via het OCMW)	24
Vakantieaanbod voor kwetsbare jongeren	25
Mobiliteit	27
NMBS	27
De Lijn	28
Minder Mobielen Centrale	29
Financiële ondersteuning	30
Belastingvrije som bij de opvang van een ouder familielid	30
Kinderopvang en onderwijs.....	31
Kinderopvang met inkomenstarief	31
Kinderopvang met inkomenstarief, individueel verminderd tarief	31
Schooltoelage	32
Studietoelage.....	33
Verminderd inschrijvingsgeld hoger onderwijs.....	34
Familie	36
Groeipakket.....	36
Premies en tegemoetkomingen bij geboorte door de ziekenfondsen.....	37
Alimentatie of onderhoudsgeld betalen.....	38
Alimentatie of onderhoudsgeld krijgen	38
Notities	40

INLEIDING

Er bestaat in België een ruim aanbod van sociale voordelen, premies en tegemoetkomingen. Of je hierop recht hebt, hangt meestal af van de hoogte van je inkomen maar ook van andere persoonlijke omstandigheden. Zo kunnen bijvoorbeeld jouw gezinssituatie, leeftijd of gezondheidstoestand bepalen of je wel of niet in aanmerking komt.

Via www.financieelredzaam.be/rechten-uitputten kan je nagaan welke de meest voorkomende premies, voordelen en tegemoetkomingen zijn. Via deze website kan je doorklikken naar de pagina's waar je meer kan lezen over de specifieke voorwaarden die daarbij horen.

In deze brochure bespreken we enkele veel voorkomende sociale voordelen. We doen dit aan de hand van vijf doelgroepen.

Let op! De meeste tegemoetkomingen worden toegekend op basis van je inkomen of andere voorwaarden. Het is dus niet omdat je gepensioneerd bent, chronisch ziek bent of kinderen hebt dat je automatisch recht hebt op deze voordelen.

Om aan te duiden voor welke groep de premies, voordelen en tegemoetkomingen interessant zijn, gebruiken we iconen. Verder in deze brochure zal je deze iconen steeds terugvinden. Zo weet je onmiddellijk of een voordeel op jou van toepassing kan zijn.

Ouderen

Personen in CSR

Gezinnen met kinderen

Personen met een
beperkt inkomen

Personen met een
beperking of chronische
ziekte

Vind je je weg niet tussen al deze verschillende tegemoetkomingen? Twijfel je of je ergens recht op hebt?

Vraag hulp! Je kan altijd terecht bij je **OCMW, CAW** of de **sociale dienst** van je ziekenfonds.

HET GEBRUIK VAN DEZE BROCHURE

In deze brochure vind je af en toe links terug naar websites. Als je deze brochure op je computer, gsm of tablet bekijkt, kan je op de links klikken en opent de website online.

Als je deze brochure op papier leest, moet je zelf naar de website surfen. Dat doe je gemakkelijk door de link over te typen, bijvoorbeeld www.verwarmingsfonds.be of www.delijn.be.

Omdat sommige links lang zijn, is overtypen niet altijd handig. Daarvoor zijn er twee oplossingen:

1. Je surft naar www.financieelredzaam.be en klikt in de menubalk onder de titel 'Menswaardig inkomen' op 'Rechten uitputten'. Daar kan je de brochure 'Wie zoekt, die vindt' downloaden. Van hieruit kan je op alle links klikken.
2. Ofwel gebruik je de QR-codes die in deze brochure staan. Daarvoor open je de camera-functie van je gsm of tablet. Breng je camera voor de QR-code, alsof je er een foto van wilt maken. Er verschijnt

vervolgens op je scherm een mededeling. Als je hierop tikt, opent de website vanzelf. De QR-code hiernaast leidt je naar www.cebud.be. Probeer het gerust ☺

WONEN

Vlaamse huurpremie voor kandidaat-huurders van een sociale woning

Als je op de wachtlijst staat van een sociale woning, krijg je soms een maandelijkse **huurpremie** van de Vlaamse overheid. Je moet wel voldoen aan enkele voorwaarden.

- ⌚ Je moet een laag inkomen hebben.
- ⌚ Je moet al vier jaar of langer op de wachtlijst staan voor een sociale woning.
- ⌚ Je moet een private woonst huren via een huurcontract.
- ⌚ Je huurprijs mag niet hoger zijn dan een bepaald maximum.

Als je aan de voorwaarden voldoet, stuurt de dienst Wonen Vlaanderen je zelf een aanvraagformulier op.

Als je vragen hebt over deze premie of als je wilt weten of je hierop recht hebt, kan je bellen naar het gratis nummer **1700** en vragen naar de **Cel Huurpremie**.

www.vlaanderen.be/vlaamse-huurpremie-voor-kandidaat-huurders-van-een-sociale-woning

Vermindering onroerende voorheffing (voor huurders)

Wanneer je een woning huurt en voldoet aan een van de drie voorwaarden, heb je recht op een **vermindering van de onroerende voorheffing**. De eigenaar van de woonst (de *verhuurder*) moet namelijk onroerende voorheffing betalen. De hoogte daarvan wordt berekend op de personen die in de woonst wonen (de *huurder*). Indien de eigenaar een vermindering krijgt van de onroerende voorheffing omwille van de bewoners, moet hij het bedrag van deze vermindering overmaken aan de huurders.

Als huurder moet je voldoen aan een van deze voorwaarden.

- Je hebt minstens twee kinderbijslaggerechtigde kinderen ten laste.
- Jijzelf hebt of een gezinslid heeft een erkende handicap.
- Jijzelf bent of een gezinslid is een grootoorlogsverminkte.

Als je denkt recht te hebben op deze vermindering, moet je als huurder eenmalig een meldingsformulier bezorgen aan de Vlaamse Belastingdienst. Zij gaan na of je aan de voorwaarden voor de vermindering voldoet.

Als je aan de voorwaarden voldoet, krijg je daarna een brief met de hoogte van de vermindering die aan de eigenaar van je huurwoning is toegekend. Jouw verhuurder moet het bedrag van de vermindering aftrekken van de huurprijs of de vermindering naar jou overschrijven.

Als je hierover vragen hebt, kan je op werkdagen bellen naar het gratis nummer **1700** en vragen naar de **Vlaamse Belastingdienst, Onroerende Voorheffing**.

Je kan in elke provincie ook terecht aan het loket. De adressen en openingstijden vind je op volgende link:

<https://belastingen.vlaanderen.be/loketten-voor-verkeersbelastingen-onroerende-voorheffing>

Vlaamse huursubsidie

Als je een beperkt inkomen hebt en verhuist naar een nieuwe huurwoning, dan kan je mogelijk een **Vlaamse huursubsidie** krijgen. Dat is een tegemoetkoming in de huurprijs.

Je komt alleen in aanmerking:

- als je pas bent verhuisd of binnenkort zal verhuizen naar een woning van een sociaal verhuurkantoor;
- of als je van een slechte of onaangepaste woning naar een goede, aangepaste huurwoning op de private huurmarkt verhuist;
- of als je dakloos was en nu in een huurwoning woont.

De maandelijkse huursubsidie bestaat uit een eenmalige installatiepremie en een maandelijkse subsidie.

Om in aanmerking te komen, zijn er heel wat voorwaarden waaraan je moet voldoen. Zo mag je gezinsinkomen niet te hoog zijn, mag je geen eigen woning bezitten, moet de

woning die je verlaat aan enkele voorwaarden voldoen, mag de nieuwe huurprijs niet te hoog zijn, moet je nieuwe woning kwaliteitsvol zijn en moet je ingeschreven zijn op de wachtlijst voor een sociale woning.

Vraag gerust hulp aan **de woonwinkel of het OCMW** in je gemeente om de aanvraag in orde te maken.

www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/huren-en-verhuren/de-vlaamse-huursubsidie

ENERGIE

Minimumlevering aardgas en elektriciteit met budgetmeter

Een budgetmeter helpt je om het verbruik van elektriciteit en aardgas onder controle te houden. De Vlaamse overheid regelt voor gezinnen met een budgetmeter bovendien een minimale levering van elektriciteit en aardgas.

De minimale levering van **elektriciteit** verloopt via de budgetmeter. De budgetmeter levert altijd 10 ampère aan elektriciteit, zelfs zonder budget op je budgetmeterkaart.

Voor **aardgas** is een minimale levering technisch niet mogelijk. Wie geen budget oplaadt en zijn nootkrediet al heeft opgebruikt, dreigt geen aardgas meer te hebben. In de winterperiode kan je via het OCMW een beperkte financiële steun krijgen om je aardgasbudgetmeter op te laden. De winterperiode loopt van 1 november tot en met 31 maart.

Vraag bij het **OCMW** van je gemeente of je in aanmerking komt voor een minimumlevering aardgas. Het OCMW onderzoekt je aanvraag en neemt dan een beslissing. Er kunnen voorwaarden worden verbonden aan deze steun, zoals budgetbegeleiding of een energiescan.

Meer lezen over de **minimumlevering**:
www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/elektriciteit-aardgas-en-verwarming/minimale-levering-van-elektriciteit-en-aardgas-voor-wie-een-budgetmeter-heeft

Meer lezen over de **budgetmeter**:
www.vlaanderen.be/budgetmeter

Verwarmingstoelage stookoliefonds

Het verwarmingsfonds geeft een toelage voor de verwarmingskosten aan personen met een beperkt inkomen die verwarmen met **stookolie (mazout)**. Het Fonds komt niet tussen voor aardgas/stadgas, elektriciteit, propaan/butaangas in flessen, pellets, hout of steenkool. Het is een initiatief van de overheid, de OCMW's en de petroleumsector.

Deze toelage wordt toegekend aan drie groepen:

- aan personen met **recht op verhoogde tegemoetkoming** van de ziekte- en invaliditeitsverzekering waarvan het inkomen onder een bepaald bedrag ligt;
- aan personen met een **beperkt inkomen** dat maximaal gelijk is aan een begrensd bedrag;
- aan personen met **schuldoverlast** die de verwarmingsfactuur niet kunnen betalen.

Als je denkt recht te hebben op steun van het verwarmingsfonds, moet je een aanvraag doen bij het **OCMW** van je gemeente binnen de 60 dagen na de levering.

www.verwarmingsfonds.be

Kortingsbon energiezuinige toestellen

Beschermde afnemers die in Vlaanderen wonen, kunnen bij de netbeheerder een kortingsbon van 150 euro aanvragen voor de aankoop van een energiezuinige wasmachine of koelkast. Een beschermde afnemer is iemand die recht heeft op het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas.

Je krijgt de korting alleen als je eerst de kortingsbon aanvraagt bij je netbeheerder. Geef die bon dan in de winkel af wanneer je het toestel koopt. **Opgelet!** Je kan de bon niet meer aanvragen of inruilen nadat je een toestel hebt gekocht.

De kortingsbon is altijd geldig tot het einde van het jaar van de aanvraag. Gezinnen op hetzelfde adres krijgen maximaal twee bonnen per jaar.

Je kan het aanvraagformulier invullen of downloaden via deze website. Vergeet niet om een **bewijs** toe te voegen dat je een beschermde afnemer bent.

www.fluvius.be/nl/thema/premies/kortingsbon-bij-de-aankoop-van-een-energiezuinige-wasmachine-of-koelkast

Sociaal tarief water, gas en elektriciteit

Het sociaal tarief **water** geeft recht op 80% korting op alle onderdelen van de waterfactuur. Als je recht hebt op deze korting wordt ze **automatisch** toegekend en verrekend in je factuur. Je hoeft hiervoor zelf niets te doen.

Het sociaal tarief **elektriciteit** en **aardgas** wordt alleen toegekend aan personen die bepaalde uitkeringen of tegemoetkomingen krijgen. De begunstigden zijn bij alle energieleveranciers in België dezelfde. Het heeft dus geen zin om van leverancier te veranderen om het sociaal tarief te kunnen krijgen.

Om het sociaal tarief te krijgen, moet jij (of iemand op je domicilieadres) een bepaalde uitkering of tegemoetkoming krijgen. Voor **categorie 1, 2 en 3** wordt het sociaal tarief **automatisch** toegekend. Je moet geen attest opsturen naar je leverancier.

Uitkering van het **OCMW** (categorie 1):

- 🕒 leefloon;
- 🕒 financiële maatschappelijke dienstverlening gelijkwaardig aan het leefloon;
- 🕒 maatschappelijke steun verstrekt door het OCMW die geheel of gedeeltelijk wordt terugbetaald door de federale staat;
- 🕒 voorschot op een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) of voorschot op een tegemoetkoming voor gehandicapten.

Uitkering van de **FOD Sociale Zekerheid Directie-generaal Personen met een Handicap** (categorie 2A):

- ⌚ tegemoetkoming als persoon met een handicap op basis van een blijvende arbeidsongeschiktheid van 65%;
- ⌚ inkomensvervangende tegemoetkoming;
- ⌚ integratietegemoetkoming;
- ⌚ tegemoetkoming voor hulp van derden;
- ⌚ bijkomende kinderbijslag voor kinderen die getroffen zijn door een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van minstens 66%.

Uitkering van de **zorgkas** (categorie 2B):

- ⌚ zorgbudget voor ouderen met een zorgnood (vroeger THAB of 'tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden).

Uitkering van de **Federale Pensioendienst** (categorie 3):

- ⌚ inkomensgarantie voor ouderen (IGO) (vroeger, gewaarborgd inkomen voor bejaarden);
- ⌚ tegemoetkoming als persoon met een handicap op basis van een blijvende arbeidsongeschiktheid van 65% (een aanvullende tegemoetkoming of een tegemoetkoming ter aanvulling van het gewaarborgd inkomen);
- ⌚ tegemoetkoming voor hulp van derden.

Ook **huurders** van een appartement van een **sociale huisvestingsmaatschappij** met een gemeenschappelijke verwarmingsinstallatie op aardgas (categorie 4) komen in aanmerking. Zij krijgen het sociaal tarief voor aardgasverwarming **niet automatisch**.

De beheerder van het appartement moet daarvoor de nodige stappen zetten. Vraag de beheerder of eigenaar van het appartement of hij dat heeft gedaan en om het sociaal tarief aan u door te rekenen.

Lees meer over het sociaal tarief **elektriciteit en aardgas**:

www.vlaanderen.be/sociaal-tarief-voor-elektriciteit-en-aardgas-sociale-maximumprijzen

Lees meer over het sociaal tarief **water**:

<https://www.vlaanderen.be/sociaal-tarief-voor-water>

GEZONDHEID

Verhoogde tegemoetkoming gezondheidszorg

Dankzij de verhoogde tegemoetkoming gezondheidszorg worden uitgaven voor raadplegingen, geneesmiddelen, ziekenhuisopname goedkoper.

Soms wordt de verhoogde tegemoetkoming **automatisch** toegekend. Dit is het geval indien je een bepaalde uitkering krijgt:

- als je minstens drie maanden een leefloon van het OCMW krijgt;
- als je de inkomensgarantie voor ouderen krijgt;
- als je een toelage voor personen met een handicap krijgt, toegekend door de FOD Sociale Zekerheid;

Ook voor kinderen in een specifieke situatie geldt de verhoogde tegemoetkoming, namelijk:

- voor een kind met een erkende handicap van minstens 66%;
- voor een niet-begeleide minderjarige vreemdeling;
- voor een weeskind dat beide ouders verloren.

In andere gevallen moet je **een aanvraag indienen** bij je ziekenfonds. Dit geldt voor personen in de volgende situatie:

- als je weduwnaar, weduwe, invalide of gepensioneerd bent;
- als je erkend bent als persoon met een handicap;
- als je al minstens 1 jaar volledig werkloos of arbeidsongeschikt bent;
- als je een eenoudergezin bent.

In deze gevallen moet je inkomen lager zijn dan een bepaald bedrag (rekening houdend met het aantal personen in jouw gezin).

Aan de verhoogde tegemoetkoming worden ook nog **andere voordelen** gekoppeld zoals voordelige tarieven op trein en bus, vermindering van de Vlaamse zorgpremie, gratis energiescan door Energiesnoeiers, ...

Denk je dat je recht hebt op een verhoogde tegemoetkoming? Vraag het na bij **je ziekenfonds**.

Sociale derdebetalersregeling bij huisarts

De sociale derdebetalersregeling is een regeling waardoor je als patiënt enkel jouw deel aan de huisarts betaalt (het zogenaamde remgeld). Het ziekenfonds betaalt de arts rechtstreeks de tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Deze regeling is **voorbehouden aan bepaalde categorieën** van rechthebbenden:

- Je bevindt je in een occasionele individuele financiële noodsituatie.
- Je hebt recht op de verhoogde tegemoetkoming.
- Je hebt het "statuut chronisch aandoening".
- Je bent vrijgesteld van de betaling van de bijdrage die verschuldigd is door de gerechtigde residenten.
- Je bent minstens zes maanden een gecontroleerde volledig werkloze en bent werknemer met gezinslast of alleenstaande.
- Je bent palliatief thuispatiënt.
- Je voldoet aan de medisch-sociale voorwaarden om recht te hebben op de verhoogde kinderbijslag.

Indien je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming is de huisarts verplicht om de derdebetalersregeling toe te passen (behalve voor een huisbezoek).

In andere gevallen mag je dit als patiënt altijd vragen, maar is je huisarts niet verplicht om de sociale derdebetalersregeling toe te staan.

Bijdragevermindering van de zorgpremie

Iedereen die in het Vlaams gewest woont en ouder is dan 25 jaar, moet jaarlijks een zorgpremie betalen voor de Vlaamse sociale bescherming. In twee situaties heb je recht op een bijdragevermindering.

- Als je recht hebt op de **verhoogde tegemoetkoming** in het kader van de ziekteverzekering, betaal je (ongeveer) de helft.
- Als je toegelaten bent tot de **collectieve schuldenregeling**, betaal je geen bijdrage.

Je betaalt je zorgpremie aan een erkende zorgkas (meestal is deze verbonden aan je ziekenfonds). Als je toegelaten bent tot de collectieve schuldenregeling bezorg je jouw zorgkas een kopie van het vonnis om vrijgesteld te worden van deze bijdrage. Zodra jouw collectieve schuldenregeling is afgelopen, moet je ook dat laten weten.

www.vlaamsesocialebescherming.be/de-zorgpremie

Tussenkomen gezondheidskosten ziekenfondsen

De meeste ziekenfondsen hebben een uitgebreid aanbod aan **bijkomende terugbetalingen of tussenkomen**. Ga zeker eens luisteren bij de medewerkers van het ziekenfonds of je hiervan kan gebruikmaken. Voorbeelden zijn tussenkomen voor de aanschaf van een bril of lenzen, voor orthodontie, logopedie, raadplegingen bij een diëtist, aankoop van incontinentiemateriaal, osteopathie, hoorapparaten, geluidsbescherming, enzovoort. Het loont de moeite dit na te vragen.

Je kan terecht bij de medewerkers van **je ziekenfonds** of op hun website.

Gratis tandzorg (kinderen jonger dan 18 jaar)

Kinderen jonger dan 18 jaar krijgen een volledige terugbetaling van hun basistandzorg. Als je tandarts zich houdt aan de tarieven die officieel zijn afgesproken met de ziekenfondsen (*geconventioneerd*) dan is die basistandzorg dus helemaal gratis.

Wat is basistandzorg? Het gaat om mondonderzoek, verwijderen van tandsteen, vullen of herstellen van tanden, behandelen van tandzenuwen en het trekken van tanden.

Let op! Als jouw tandarts zich niet houdt aan de tarieven die officieel afgesproken zijn met de ziekenfondsen (*niet-geconventioneerd*), dan moet je wellicht een extra bijdrage betalen die niet wordt terugbetaald. Ga dus na of je

tandarts **geconventioneerd** is door het bij je ziekenfonds na te vragen of aan je tandarts te vragen.

Je kan op de website van het **RIZIV** opzoeken of zorgverleners geconventioneerd zijn of niet:

<https://ondpanon.riziv.fgov.be/SilverPages/nl>

Zorgbudget

Een zorgbudget is een **maandelijkse tegemoetkoming** voor personen die **veel zorg** nodig hebben. Het gaat bijvoorbeeld om mensen met een beperking of ernstige gezondheidsproblemen. Wie een zorgbudget krijgt, mag het vrij besteden. Dat geeft mensen de vrijheid om te kiezen welke zorg en hulp ze ermee willen betalen om een zo normaal en aangenaam mogelijk leven te leiden.

Er is een zorgbudget voorzien voor drie groepen:

- 🔴 voor zwaar zorgbehoevenden;
- 🔴 voor ouderen met een zorgnood;
- 🔴 voor personen met een beperking.

Het zorgbudget voor personen met een beperking wordt automatisch toegekend. De overige twee zorgbudgetten moet je **zelf aanvragen**.

Voor meer informatie over de voorwaarden die verbonden zijn aan het toekennen van het zorgbudget en de aanvraagprocedure ga je best langs bij de **sociale dienst van je ziekenfonds**.

Je kan meer lezen over het zorgbudget op www.vlaamse sociale bescherming.be/zorgbudget

Tegemoetkoming in de prijs van pijnstillers

Chronische pijnpatiënten kunnen een tegemoetkoming krijgen in de prijs van pijnstillers. Je behandelende arts vraagt de vergoeding aan bij de adviserend geneesheer van het ziekenfonds. Als je in aanmerking komt, krijg je een machtiging die je vervolgens aan de apotheker toont om de tegemoetkoming te krijgen.

Ben je chronisch pijnpatiënt, vraag dan aan **je behandelde arts** of hij/zij een tegemoetkoming wil aanvragen bij je ziekenfonds.

<https://www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/door-ziekenfonds/geneesmiddel-gezondheidsproduct/terugbetalen/Paginas/terugbetaling-pijnstillers-chronische-pijnpati%c3%abnten.aspx>

VRIJE TIJD

Financiële tussenkomsten door ziekenfondsen

Veel ziekenfondsen hebben een uitgebreid aanbod aan **bijkomende terugbetalingen**. Zo komen ze tussen in de kosten van het lidgeld of deelnamegeld voor een sportclub, jeugdvereniging, sportkamp, bosklassen, speelplein, een- of meerdaagse schooluitstappen, enzovoort. Vaak zijn er zowel terugbetalingen voor volwassenen als kinderen voorzien.

Op de **website van je ziekenfonds** vind je meer informatie. Ook de medewerkers van je ziekenfonds kunnen je helpen uitpluizen welke terugbetalingen voor jou zinvol zijn en hoe je ze kan aanvragen.

Iedereen Verdient Vakantie

Wie een laag inkomen heeft, kan via het netwerk Iedereen Verdient Vakantie **korting** krijgen op de prijs van een **vakantie of daguitstap**.

Een vakantie of uitstap boeken kan via een sociale organisatie waarvan je lid bent (OCMW, CAW of een organisatie die lid is van het netwerk), via een Rap-op Stap-kantoor of via het netwerk zelf.

Om te bepalen of je recht hebt op de korting die het netwerk Iedereen Verdient Vakantie geeft, moet je een overzicht geven van al je inkomsten. Als deze lager liggen dan een bepaald bedrag (afhankelijk van je gezinsgrootte), kan je gebruikmaken van hun diensten.

www.iedereenverdientvakantie.be

Budgetcheck: kom je in aanmerking?

<https://iedereenverdientvakantie.login.paddlecms.net/budgetcheck>

VRIJUIT

VRIJUIT maakt de deelname aan culturele, jeugd- en sportactiviteiten betaalbaar voor personen met een beperkt inkomen. Hiervoor geven ze tussenkomsten, in samenwerking met lokale sociale organisaties. VRIJUIT biedt zelf een groot aanbod aan activiteiten aan waarvoor rechthebbenden slechts 20% van de inkomprijs moeten betalen. Ze voorzien ook (gedeeltelijke) tussenkomsten in de vervoerskosten.

Sociale welzijnsorganisaties kunnen (gratis) lid worden van VRIJUIT. Voorbeelden van deze organisaties zijn Welzijnsschakels, Verenigingen waar armen het woord nemen, Rap-op-stap-kantoren, buurtwerkingen van Samenlevingsopbouw, Centra voor Basiseducatie, enzovoort. Deze verenigingen bepalen zelf welke van hun leden recht hebben op een tussenkomst van VRIJUIT. Je moet dus wel zelf lid zijn van zo'n organisatie.

<https://www.vrijuit.nu/>

Vrijtijdspas of UiTPAS

Verschillende gemeenten en steden werken met een **vrijtijdspas**. Hiermee krijg je korting op activiteiten die door je gemeente worden georganiseerd. Vraag bij het OCMW van jouw gemeente na of zij een **vrijtijdspas** hebben en of je hierop recht hebt.

Andere steden en gemeenten zijn ingestapt in het systeem van de **UiTPAS**. Dit is een spaar- en voordelenprogramma: per deelname aan een UiTPAS-activiteit ontvang je één punt. Die punten kan je omwisselen voor voordelen.

De UiTPAS heeft extra aandacht voor personen in met een beperkt inkomen. Zij krijgen namelijk bovenop de spaar- en ruilkansen ook een korting op het vrijetijdsaanbod van UiTPAS.

Een overzicht van alle regio's die deelnemen aan de **UiTPAS** en hun aanbod vind je hier:
www.publiq.be/nl/projecten/uitpas/uitpasregios-steden-en-gemeenten

Socioculturele en sportieve participatie (via het OCMW)

Elk OCMW krijgt van de federale overheid een budget waarmee het de deelname aan sportieve of culturele activiteiten of manifestaties kan stimuleren. Een OCMW kiest zelf hoe ze de middelen inzet.

Als je steun krijgt van het OCMW kan je mogelijk een beroep doen op deze middelen. Hou ermee rekening dat

het budget niet altijd wordt gebruikt om individuen te ondersteunen, het OCMW kan ze ook collectief inzetten voor deelname aan een manifestatie.

Ga eens langs **bij jouw OCMW** om na te vragen of je hiervan kan gebruikmaken en welke voorwaarden er gelden.

Vakantieaanbod voor kwetsbare jongeren

Heel wat organisaties organiseren vakantiecampen voor kinderen en jongeren. Dit kost natuurlijk wel wat. Extra tussenkomsten kan je mogelijk krijgen via je ziekenfonds, het OCMW of VRIJUIT.

Kinderen uit kwetsbare gezinnen, kinderen die verblijven in instellingen, kinderen van asielzoekers, ... die niet zijn aangesloten bij een jeugdbeweging kunnen met **Scouts en Gidsen Vlaanderen** op scoutskamp. Deze kampen worden georganiseerd per regio en gaan door in de zomervakantie. De kostprijs van een week op kamp bedraagt ongeveer 30 euro.

BIZON is een jeugdorganisatie die vakantieactiviteiten organiseert voor kinderen en jongeren van 7 tot 21 jaar in een maatschappelijk kwetsbare situatie uit Vlaanderen en Brussel. De kampen gaan door tijdens verschillende schoolvakanties. De prijs van een week kamp bedraagt ongeveer 130 euro. Als dat niet haalbaar is, kan je bij BIZON een extra korting aanvragen bij je inschrijving.

Het **Rode Kruis** organiseert in de zomermaanden vakantiecampen in Vlaanderen en Nederland voor kinderen uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Ouders betalen

een bijdrage van 35 euro per kamp per kind. Lokale Rode Kruisafdelingen kunnen financieel bijspringen indien nodig.

Scouts en Gidsen Vlaanderen

www.scoutsengidsenvlaanderen.be/kampen-weekends/open-kamp

BIZON

www.bizonvzw.be

Rode Kruis

www.rodekruis.be/wat-doen-we/sociale-activiteiten/vakantiekampen

Vraag bij je **ziekenfonds en je OCMW** na welke tussenkomst er mogelijk is voor vakantiekampen.

MOBILITEIT

NMBS

Deze doelgroepen reizen **gratis** met de trein:

- kinderen jonger dan 12 jaar áls ze vergezeld worden door een betalende reiziger (van minstens 12 jaar). Elke begeleider mag maximaal vier kinderen meenemen;
- personen met een statuut van nationale erkenning (kaart voor vaderlandslievende redenen);
- blinde of slechtziende personen (verminderingkaart);
- begeleiders van een persoon met een handicap (kaart kosteloze begeleider);
- journalisten.

Daarnaast hanteert de NMBS enkele **kortingstarieven**:

- voor gezinsleden van gezinnen met minstens drie kinderen (met de kortingskaart Grote Gezinnen);
- voor senioren van 65 jaar of ouder;
- voor werkzoekenden die de trein nemen naar hun sollicitatie;
- voor wie een beperkt inkomen of de verhoogde tegemoetkoming geneeskundige zorgen heeft;
- voor een alleenreizend kind;
- voor militairen.

www.belgianrail.be/nl/vervoersbewijzen/korting.aspx

Volgende doelgroepen reizen **gratis** met De Lijn:

- kinderen jonger dan 6 jaar die begeleid worden door een persoon ouder dan 12 jaar;
- oorlogsinvaliden;
- personen met een beperking en hun begeleider;
- personen met een visuele handicap, zij mogen ook gratis een geleidehond meenemen;
- werkzoekenden die bij de VDAB een beroepsopleidingcontract hebben;
- houders van een kaart voor vaderlandslievende redenen.

Daarnaast hanteert De Lijn enkele **kortingstarieven**:

- voor de tweede en volgende Buzzy Pass in hetzelfde gezin;
- voor senioren van 65 jaar of ouder;
- voor wie een beperkt inkomen, de verhoogde tegemoetkoming geneeskundige zorgen of een WIGW-kaart heeft;
- veel inwoners van gemeenten en steden die afspraken hebben gemaakt met De Lijn waardoor inwoners minder betalen voor hun abonnement of ticket.

www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/kortingen/

Minder Mobielen Centrale

Moet je een verplaatsing maken en ben je beperkt in je mobiliteit en je inkomen? Dan kan de Minder Mobielen Centrale een oplossing zijn. Dit is een dienstverlening aangeboden door de gemeente, het OCMW of een andere organisatie.

Wanneer je inkomen beperkt is (maximaal het dubbel van het leefloon) en je geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer omwille van ziekte, ouderdom of handicap, kan je lid worden van een Minder Mobielen Centrale.

Een lidmaatschap kost 10 euro per jaar. Leden kunnen telefonisch ritten aanvragen voor bijvoorbeeld doktersbezoek, familiebezoek of boodschappen. Je vraagt een rit 48 uur vooraf aan en betaalt gemiddeld 0,30 euro per gereden kilometer aan de chauffeur.

www.mindermobielencentrale.be

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

Belastingvrije som bij de opvang van een ouder familielid

Wanneer een ouder familielid zoals je ouders, grootouders of broers en zussen bij jou komt inwonen dan is deze persoon bij jou fiscaal ten laste. Daardoor vergroot jouw belastingvrije som. Dit geldt enkel wanneer de persoon die bij jou inwoont:

- ⌋ minstens 65 jaar oud is;
- ⌋ een beperkt inkomen heeft;
- ⌋ je ouder, grootouder, broer of zus is;
- ⌋ is opgenomen in je gezin op 1 januari van het aanslagjaar (ofwel woont de oudere in bij jou ofwel woon jij in bij de oudere).

Je vult op je belastingaangifte in dat deze persoon ten laste is.

<http://productencatalogus.vlaanderen.be/fiche/815>

KINDEROPVANG EN ONDERWIJS

Kinderopvang met inkomenstarief

In een kinderopvang met inkomenstarief wordt de prijs berekend volgens jouw inkomen. De prijs hangt af van het gezamenlijk belastbaar gezinsinkomen én het aantal kinderen ten laste.

Je moet hiervoor een **attest inkomenstarief** aanvragen bij Kind en Gezin. Dit attest vraag je een tot twee maanden voordat je kind start in de kinderopvang aan.

Een attest inkomenstarief vraag je aan op:

<https://mijn.kindengezin.be>

Je kan ook terecht bij je OCMW, CAW of ziekenfonds voor hulp bij deze aanvraag. Neem zeker je e-ID met pincode en je laatste aanslagbiljet van de belasting mee.

Kinderopvang met inkomenstarief, individueel verminderd tarief

Daarnaast bestaat ook het **individueel verminderd tarief** in een kinderopvang met inkomenstarief. Dit is het geval wanneer jij en/of je inwonende partner:

- een beroep doen op een leefloon;
- een beperkt inkomen hebt/hebben en tegelijk werken of een inburgeringstraject volgen;
- zes maanden voltijds werkloos bent/zijn;
- een recente invaliditeitsuitkering hebt/hebben;

- wanneer er recent een aanzienlijke inkomensvermindering was.

Om beroep te doen op dit individueel verminderd tarief moet je allereerst **een attest inkomenstarief** aanvragen (zie hierboven). Ga met dit attest en andere bewijsstukken voor je specifieke situatie naar je OCMW en vraag na of zij je dit verminderd tarief kunnen toekennen. Op basis van de beslissing van het OCMW zal je dan een aangepast attest inkomenstarief ontvangen van Kind en Gezin.

Ga naar je **OCMW** met je vragen over het individueel verminderd tarief kinderopvang.

Schooltoelage

Naar school gaan kost veel geld. Om de schoolkosten te helpen dragen, voorziet het Groeipakket in een schooltoeslag. De schooltoeslag wordt automatisch uitbetaald aan diegenen die er recht op hebben.

Kinderen kunnen jaarlijks de schooltoeslag krijgen als ze:

- minimaal 3 jaar oud zijn;
- in het kleuteronderwijs, lager of middelbaar onderwijs zitten (ook HBO5 Verpleegkunde);
- in Vlaanderen wonen;
- Nederlandstalig onderwijs volgen in Vlaanderen of Brussel (erkend, gesubsidieerd of gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap);
- voldoende aanwezig zijn op school;
- ouders hebben met een beperkt inkomen.

De uitbetaler van het Groeipakket onderzoekt jaarlijks welke kinderen in aanmerking komen voor een

schooltoeslag en betaalt deze vervolgens uit tussen september en december. Wie recht heeft op een schooltoeslag ontvangt een brief van de uitbetaler.

<https://www.vlaanderen.be/de-schooltoeslag-vanaf-schooljaar-2019-2020-groeipakket>

Studietoelage

Om iedereen de kans te geven om hoger onderwijs te volgen, geeft de Vlaamse overheid in bepaalde gevallen een studietoelage. Om een studietoelage te krijgen, moet je aan enkele voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden hebben te maken met:

- 🔗 nationaliteit;
- 🔗 inkomen;
- 🔗 onderwijsinstelling en studie.

Je moet de studietoelage zelf aanvragen. Als je in het vorig jaar recht had op een schooltoelage, start de afdeling Studietoelagen automatisch een dossier op om na te gaan of je ook dit jaar in aanmerking komt.

Voor een student hoger onderwijs zijn de bedragen erg uiteenlopend afhankelijk van het aantal opgenomen studiepunten, de situatie van de student (op kot of niet) en de financiële situatie van de ouders.

<https://www.vlaanderen.be/studietoelage-voor-het-hoger-onderwijs>

Meer informatie over de hoogte van de studietoelage:

<https://www.studietoelagen.be/hoger-onderwijs-0>

Aanvraag indienen:

<https://www.studietoelagen.be/digitaal-loket-studietoelagen>

Hulp nodig bij het indienen van je aanvraag?

<https://www.studietoelagen.be/hulp-nodig>

Verminderd inschrijvingsgeld hoger onderwijs

Studeer je aan een universiteit of hogeschool? Dan moet je inschrijvingsgeld betalen. Studenten die een studietoelage krijgen, hebben recht op een verlaagd inschrijvingsgeld. Maar ook andere studenten kunnen in aanmerking komen voor een **verminderd inschrijvingsgeld**.

Dat is het geval wanneer:

- je voldoet aan de financiële criteria maar niet aan de vereiste pedagogische criteria (je opleiding).
- je inkomen hoger is dan de grenswaarde maar hier niet ver van afwijkt.
- je geen studietoelage krijgt omdat het kadastraal inkomen te hoog ligt maar je toch over beperkte financiële middelen beschikt.

Neem contact op met het secretariaat, de sociale dienst of de dienst studentenvoorzieningen van je **onderwijsinstelling** om na te gaan of je in aanmerking komt.

Diensten studentenvoorzieningen van hogescholen en universiteiten voorzien vaak zelf tegemoetkomingen voor studenten die het financieel moeilijk hebben. Ga dus zeker eens langs bij de dienst studentenvoorzieningen van je hogeschool of universiteit.

FAMILIE

Groeipakket

Bij de geboorte of de adoptie van een kind, krijg je eenmalig een vast **startbedrag**. Het startbedrag voor een geboorte en een adoptie kan je niet samenvoegen voor hetzelfde kind binnen één gezin.

Je kan het startbedrag ten vroegste vier maanden voor de geschatte geboortedatum en ten laatste vijf jaar na de geboorte aanvragen bij een uitbetaler van het Groeipakket. Vraag je het startbedrag voor de geboorte aan, dan bezorg je aan de uitbetaler een doktersattest met de vermoedelijke geboortedatum. Kan je op het moment van je aanvraag nog geen attest voorleggen? Dan mag je het ook achteraf bezorgen.

<https://www.groeipakket.be/nl/wat-zit-er-in-het-groeipakket/elk-kind-krijgt#Startbedrag>

Voor elk kind krijg je daarnaast maandelijks een **basisbedrag**, als financiële ondersteuning bij de opvoeding. Dat bedrag is hetzelfde voor elk kind dat geboren is vanaf 2019 en bedraagt 163,20 euro.

Kinderen geboren voor 2019 krijgen de basisbedragen van de vroegere kinderbijslag, aangevuld met een leeftijdsbijslag op 6, 12 en 18 jaar.

Als je het startbedrag voor je kind al ontving, krijg je het basisbedrag automatisch. Als je nog geen startbedrag ontving, kun je het basisbedrag aanvragen bij een uitbetaler van het Groeipakket. Als je zelf geen aanvraag

doet, zal het Agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG) het Groeipakket uitbetalen.

<https://www.groeipakket.be/nl/wat-zit-er-in-het-groeipakket/elk-kind-krijgt#Basisbedrag>

Daarnaast krijgt elk kind dat in juli recht had op het basisbedrag in augustus een **schoolbonus**. Dat vormt een duwtje in de rug bij de start van het nieuwe schooljaar. Je krijgt de schoolbonus automatisch. Hij wordt betaald met het basisbedrag in augustus.

Ook kinderen die nog niet naar school gaan, krijgen de bonus als ondersteuning in de opvoedingskosten. Het bedrag hangt af van de leeftijd van het kind.

<https://www.groeipakket.be/nl/wat-zit-er-in-het-groeipakket/elk-kind-krijgt#Schoolbonus>

Meer weten over het **nieuwe kinderbijslagsysteem**?
www.groeipakket.be

Premies en tegemoetkomingen bij geboorte door de ziekenfondsen

Heel wat ziekenfondsen geven een geboortepremie of een geschenk bij de geboorte van een kindje. Soms geven ze zelfs nog extra voordelen: luierpakket, tussenkomst bij kraamhulp, ...

Vraag tijdens je zwangerschap na **bij je ziekenfonds** welke voordelen en premies zij voorzien en wat je moet doen om ervan te genieten.

Wil je graag **ziekenfondsen vergelijken**? Deze website maakt een vergelijking van ziekenfondsen in jouw buurt: www.spaargids.be/sparen/ziekenfondsen-geboorte-kind.html

Alimentatie of onderhoudsgeld betalen

Wanneer je onderhoudsgeld moet betalen aan je kinderen maar je zelf van een (equivalent) leefloon moet leven, kan het OCMW je hierin bijstaan.

Het OCMW kent namelijk bijzondere hulp toe aan personen die problemen hebben om het onderhoudsgeld voor hun kinderen te betalen of om de bijdrage voor een kind in jeugdbijstand te betalen.

Ga met een betalingsbewijs van het onderhoudsgeld naar **je OCMW** om deze hulp aan te vragen.

Alimentatie of onderhoudsgeld krijgen

Wanneer je recht hebt op onderhoudsgeld maar de afgesproken bedragen niet worden betaald door de onderhoudsplichtige, kan je een beroep doen op DAVO. Dat is de Dienst voor Alimentatievorderingen.

Deze dienst kan voorschotten aan jou uitkeren en zal het maandelijks onderhoudsgeld (en eventuele schulden)

vervolgens opeisen bij degene die het onderhoudsgeld moet betalen. Het DAVO treedt niet automatisch op, je moet zelf een aanvraag indienen.

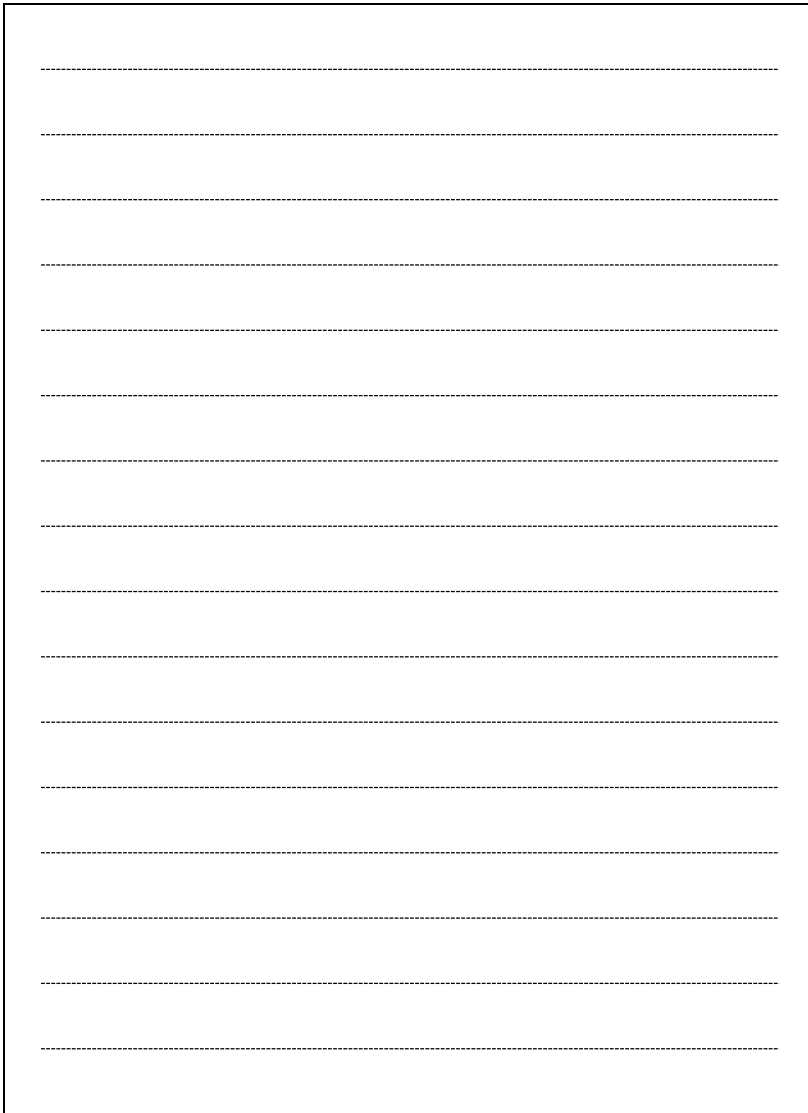
www.davo.belgium.be

Wil je graag hulp bij je aanvraag?

Ga dan eens langs bij een **CAW, de Wetswinkel** of je **OCMW**.

NOTITIES

A large rectangular box with a solid black border, containing 20 horizontal dashed lines for writing notes. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

A large rectangular box containing 20 horizontal dashed lines, intended for writing or drawing.

CEBUD

Centrum voor budgetadvies en -onderzoek

www.cebud.be

www.financieelredzaam.be

CEBUD
@THOMAS MORE

THOMAS
MORE